

สื่อเผยแพร่ความรู้จาก
www.hiso.or.th

ฉบับที่ 14 เดือนกรกฎาคม 2551

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!

News กรกฎาคม 51

จากคอลัมน์ วิถีเสี่ยง จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนกรกฎาคม 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

รายจ่ายสุขภาพคนไทย พุ่งแรงกว่า GDP

ในยุคข้าวยากหมากแหง รายจ่ายในชีวิตประจำวันที่มักถูกคิดถึงเป็นอันดับแรก ๆ ก็คือ ค่าอาหาร พาหนะ ที่พักอาศัย ค่าน้ำค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ โดยมองข้ามรายจ่ายก้อนใหญ่ในชีวิตของคนไทย นั่นคือ **รายจ่ายเพื่อการดูแลสุขภาพ**

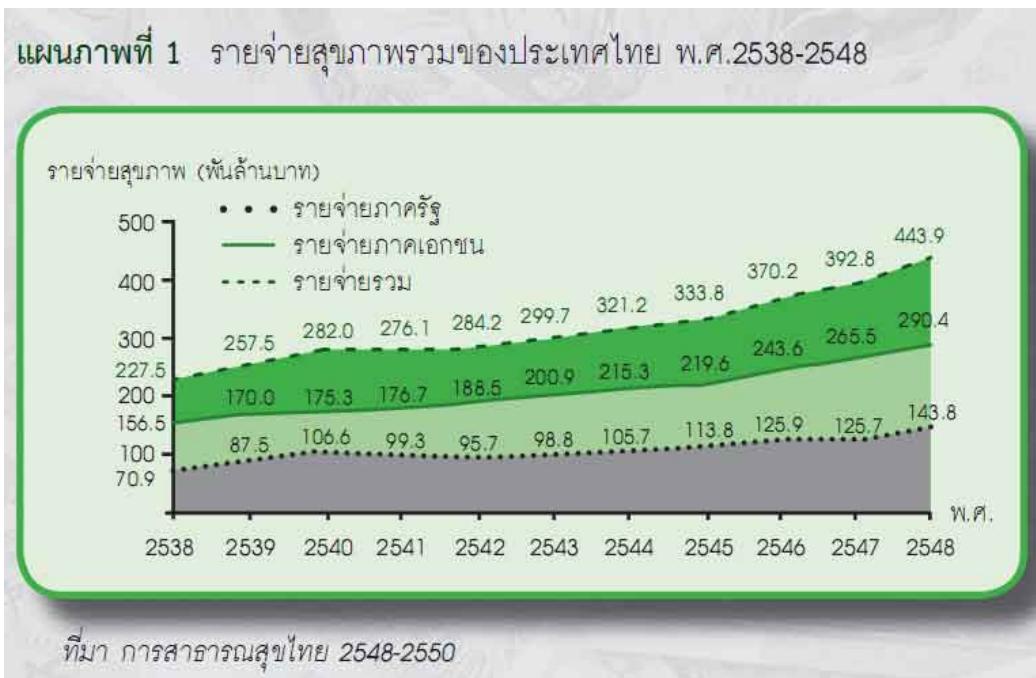
กระโดดไกล 17 เท่า ใน 25 ปี

ในช่วง 25 ปี ที่ผ่านมา รายจ่ายเพื่อสุขภาพของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จาก 2.5 หมื่นล้านบาท ในปี 2523 กระโดดไปเป็น 4.34 แสนล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นถึง 17.2 เท่า ในปี 2548 หากคิดง่าย ๆ เป็นรายจ่าย ต่อหัวประชากรก็คือ เพิ่มขึ้นจากปีละ 545 บาทต่อคน ไปเป็น 6,994 บาท

ເເຄີ່ມວິທີ 10 ປີ ນັບຈາກປີ 2538-2548 รายจ่ายสุขภาพโดยรวมของประเทศไทยมีอัตราเพิ่มເກືອບເກົ່າຕົວດັ່ງທີ່ປາກສູງໃນແຜນກາພທີ 1

แผนภาพที่ 1 รายจ่ายสุขภาพรวมของประเทศไทย พ.ศ.2538-2548

ที่มา การสาธารณสุขไทย 2548-2550

แซงหน้าจีดีพีไม่ปราณีปราศรัย

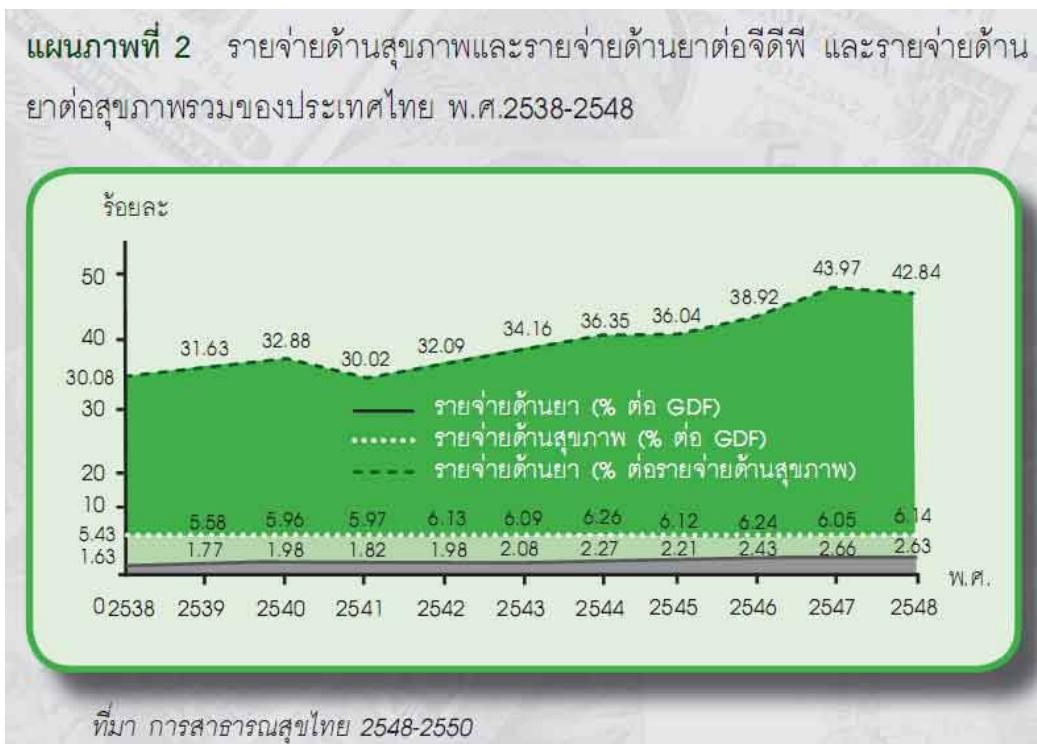
ที่ผ่านๆ ก็คือ เมื่อนำมูลค่ารายจ่ายสุขภาพดังกล่าวมาคิดเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย หรือ จีดีพี (Gross Domestic Product : GDP) ซึ่งเป็นตัวสะท้อนสถานการณ์ภาคการผลิตของทั้งประเทศไทย ที่มีอัตราเพิ่มจาก ร้อยละ 3.8 ในปี 2523 เป็น ร้อยละ 6.1 ในปี 2548 จะพบว่ารายจ่ายสุขภาพของคนไทยมีอัตราเพิ่มอย่างรวดเร็วจนนำภาคการผลิตชนิดไม่เห็นผู้ เพราะขณะที่จีดีพีของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 5.7 ต่อปี แต่รายจ่ายด้านสุขภาพมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยถึง ร้อยละ 7.7 ต่อปี

เกือบครึ่งใช้ทุ่มซื้อยา

ในจำนวนเม็ดเงินมหาศาลที่คนไทยใช้จ่ายไปกับเรื่องของสุขภาพ เงินส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อกิจกรรมการรักษาพยาบาล โดยเน้นหนักไปที่รายจ่ายในการซื้อยา ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึง ร้อยละ 42.8 หรือเกือบครึ่งของรายจ่ายด้านสุขภาพทั้งหมดในปี 2548

แผนภาพที่ 2 รายจ่ายด้านสุขภาพและรายจ่ายด้านยาต่อจีดีพี และรายจ่ายด้านยาต่อสุขภาพรวมของประเทศไทย พ.ศ.2538-2548

รายจ่าย ส่องในสาม กระเด็นจากกระเป่า “ชาวบ้าน”

เมื่อสืบสานไปถึงที่มาของเงินจำนวนหลักแสนล้านที่หมดเปลืองไปกับรายจ่ายเพื่อสุขภาพในแต่ละปี พบว่าผู้วัดกระเป่ารายใหญ่ที่สุดก็คือ ชาวบ้านต่าด้า ๆ นี่เอง โดยในปี 2548 รายจ่ายภาคเอกชน ที่รวมถึงรายจ่ายจากครัวเรือนมีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 66.8 ของรายจ่ายสุขภาพทั้งหมดในปีนั้น

รายจ่ายที่ครัวเรือนใช้ไปกับเรื่องของสุขภาพมีทั้งที่มาจากการจ่ายเงินค่าบริการรักษาพยาบาลเอง เพราะไม่มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล หรือมีแต่ไม่ใช้ รวมทั้งการซื้อยากินเอง

ในช่วง 25 ปี ระหว่าง พ.ศ.2523-2548 ประชาชนเป็นผู้ที่คุ้นกระเป่าจ่ายเงินเพื่อการดูแลสุขภาพเป็นหลัก มาโดยตลอด โดยมีสัดส่วนเกิน ร้อยละ 60 ของรายจ่ายสุขภาพทั้งหมดมาโดยตลอด และแม้รัฐบาลเริ่มระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) แล้ว แนวโน้มดังกล่าวก็ยังไม่ลดลงเท่าไรนัก สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนยังเลือกใช้บริการสุขภาพที่ไม่อยู่ชุดสิทธิประโยชน์ของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เช่น ซื้อยา自己กินเอง การใช้คลินิกและโรงพยาบาลเอกชน หรือใช้บริการข้ามขันตอนหรือข้ามเขตพื้นที่จากสถานพยาบาลที่ระบุว่ามีสิทธิรักษาฟรีตามบัตรทอง

เส้นทางสายน้ำไม่มีใครก้าวตาม

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในเอเชียจะเห็นว่า เมื่อนำมูลค่ารายจ่ายสุขภาพของไทยในปี 2547 เทียบเคียงกับจีดีพี ไทยเรานำมาล้วนเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่ประชาชนแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสุขภาพมากที่สุดอีกด้วย

ตารางแสดงรายจ่ายด้านสุขภาพเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในเอเชีย

ประเทศ	ค่าใช้จ่ายสุขภาพเมื่อคิดเป็นร้อยละ ของ จีดีพี	สัดส่วนการจ่ายรัฐ:ประชาชน
ไทย	6.1	32.0 : 67.6
อินโดนีเซีย	3.1	35.9 : 64.1
ฟิลิปปินส์	3.2	43.7 : 56.3
ศรีลังกา	3.5	45.0 : 55.0
มาเลเซีย	3.8	58.2 : 41.8
สิงคโปร์	4.5	36.1 : 63.9
เกาหลีใต้	5.6	49.4 : 50.6

ข้อมูลนี้คงฝากระเด็นที่น่าคิดไว้ไม่น้อยเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อที่ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียงแล้ว ทำไมค่าใช้จ่ายสุขภาพและการบริโภคยาของเรางึงเติบโตรวดเร็วมากกับมะเร็งร้าย เช่นนี้?

ที่มา การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550 โดย นพ.สุวิทย์ วิบูลผลประเสริฐ และคณะ สืบคันได้จาก http://www.hiso.or.th/hiso/proReport/pro1_report2548-2550Thai.php

สื่อเผยแพร่ความรู้จาก
www.hiso.or.th

ฉบับที่ 14 เดือนกรกฎาคม 2551

อ่านจดหมายข่าวต้นคิด
ทั้งเล่ม! ที่นี่!

News กรกฎาคม 51

บอกร้าว...

จดหมายข่าว “ต้นคิด” ที่นี่ไม่แห่งความคิด ที่บ่มเพาะมาจากการความรู้และข้อมูลต้นสุขภาพ โดยส่วนหนึ่ง เป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศไทย รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่ มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนถึง สุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนไทยในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุป ให้ความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการใช้ข้อมูลเพื่อ กำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ต้นคิด”

ตู้ ปณ.2 ปณ.ฟ.ประดิพัทธ์ 10404

โทรศัพท์. 02-668-2854 โทรสาร.02-241-0171

อีเมล : info@tonkit.org เวบไซต์ www.tonkit.org

